

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

§. 5. De Indulgentijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

gratiam & vires satisfaciendi impetravit, ac insuper iustitia Divina sic melius consuluit.

36. Ob. 4. Deus quidem infligit etiam post peccata dimissa subinde poenas temporales, atque etiam injungi possunt à Ministro Ecclesiastico opera poenalia, sed non in satisfactionem, aut in vindictam & punitionem peccatorum jam remissorum, sed in medicinam, ad conservandam disciplinam, pro bono exemplo &c. ergo. Ita Gerar-

us. R. N. Ant. Ratio negandi patet tum ex nostris probationibus; tum quia Paulus inter fructus poenitentiae expressè ponit *vindictam*. 2. Cor. 7. v. 11. tum quia David punitus est morte filij, *quoniam blasphemare fecit* &c. ergo in poenam peccati commissi, non in medicinam & cautelam; tum quia parvuli baptizati plectuntur varijs arumnis, invid & morte ipsa: ergo non in cautelam de peccatis futuris, sed in vindictam peccati praeteriti.

S. V.

De Indulgentijs.

37. Sciendum 1. Hanc materiam rectè dixeris *petram scandali, & lapidem offensionis*; cum ex ea initium perverſionis suae sumpsit Lutherus. Cum enim SS. Ordo Eremitarum S. Augustini, cujus membrum erat Lutherus, Indulgentias *Cruciatae* per varia Germaniae loca promulgare saepius consuevisset; anno autem 1517. Albertus Brandenburg. Archiepiscopus Mogunt. & Cardinalis, promulgationem Indulgentiarum, quas Leo X. pro bello contra Turcas feliciter gerendo concesserat, demandasset Ordini Praedicatorum, praecipuè P. Joanni Tezelio, id adeo sensit Lutherus, ut superbiâ, ambitione, invidia, avaritiâ, & irâ percitus coepit publicè non tantum abusus Indulgentiarum (in quo bene fecisset) sed & ipsas Indulgentias carpere, ac paulatim etiam alia Ecclesiae dogmata & ritus sugillare ac spernere. Quia
R. P. Pichler Theol. Polemica.

verò propter hanc temeritatem reprehensus, & ad revocandum citatus, ex superbia parèere noluit, fretusque Saxoniae favore insolentior factus, tandem à Leone X. excommunicationis sententiâ iustissimè fulminatus est, simul omnem fidem & religionem abiecit, perfidus & contumax apostata, ac inexplicabili odio Papam Ecclesiamque Romano-Catholicam persequi statuit, eam è culmine, si potuisset, dejecturus. Hinc, cum Germania tam grande malum ex paupere Monacho oriturum non pertimescens oscitantius sibi invigilaverit, innumeras animas secum in perniciem traxit infelix haeresiarquia, aliaque infinita mala, quae hodie dum lugent omnes boni, Germanis attraxit.

Sc. 2. A multis non satis intelligi, 38. praesertim & passim à Sectarijs, quid sint indulgentiae. Gerardus, quem
LIII 2 tamen

tamen ut Semideum adorant, de Pœnit. §. 132. ita vel nugatur vel mentitur: *Fabrica Indulgentiarum talis est: statuunt, Christum satisfecisse quidem pro peccatis nostris ac pœna eorum æterna, interim tamen pro temporali pœna nobis ipsis satisfaciendum esse. Ne autem pœna ista exsolvenda fiant intolerabiles, excogitarunt Indulgentias, quibus pœnas illas relaxari statuunt, modo certâ pecunia summâ Indulgentiales litteræ ab Officialibus Romani Pontificis redimantur. Neque solùm pro relaxandis pœnis, sed etiam pro peccatis, ac fallis futuris, pro illicito gradu Matrimonij, pro esu casei & butyri tempore Quadragesimali Indulgentia dabantur, præsertim in Jubilæo. Quippe Catholici 1. non docent, Christum præcisè pro peccatis, & non etiam pro omnibus pœnis, etiam temporalibus satisfecisse, sed solùm dicunt, satisfactionem Christi ordinariè non applicari nobis in ordine ad pœnas temporales delendas, nisi accedente satisfactione nostra, vel Indulgentijs à Christi Vicario concessis; sicut noluit satisfactionem suam applicari nobis in ordine ad delendam pœnam æternam sine contritione & Sacramento. 2. Catholici non excogitarunt Indulgentias, sed Christus & Apostoli per continuam Traditionem eas docuere. 3. Non dicunt, ad delenda peccata, sed ad pœnas peccatorum temporales exsolvendas post dimissam culpam, servire Indulgentias. 4. Non emunt Indulgentias & Litteras Indulgentiales; sed in sustentationem Officialium Curie Romanæ aliasque*

Ecclesiæ necessitates jure merito aliquid tribuunt, quia *dignus est operarius mercede sua*. Mat. 10. & bene recipiunt à fidelibus temporalia, qui ipsis ministrant spiritalia; non quidem pro ipsis spiritalibus, sed pro sua sustentatione. Annon Præcones etiam temporale salarium recipiunt? an sine hoc fungerentur officio prædicandi, & cætera ministerij sui munia obirent? 5. Ineptè Indulgentias confundit Gerardus cum dispensationibus, & malè vocat peccata futura, si prius Ecclesiæ legem sustulerit per dispensationem in ijs, quæ sunt Juris Ecclesiastici &c. Unde

Sc. 3. Per Indulgentias à Catholicis intelligi remissionem pœna temporalis in foro conscientie & coram Deo, alias adhuc residua ex peccatis actualibus quoad culpam jam dimissis, extra Sacramentum per applicationem satisfactionum Christi, quæ sunt in thesauro Ecclesiæ, rationabili de causa concessam ab eo, qui potestatem habet. Dixi, quæ sunt in thesauro Ecclesiæ; qui thesaurus nihil est aliud, quam passiones & satisfactiones Christi infinitæ; quibus quia Christus non indiguit, utpote ad nullam pœnam obligatus, cum omnis culpæ & peccati fuerit expers, eas reliquit in Ecclesiâ, à Vicario suo dispensandas fidelibus, prout expedire illi visum fuerit. Quippe sciendum, omne opus hominum continere in se duplicem bonitatem (sicut peccatum continet duplicem malitiam, scilicet culpæ & pœnæ reatum) nimirum vim merendi, & vim satisfaciendi, hoc est, meretur vitam æternam.

ternam, & satisfaciunt pro peccatis ex peccato adhuc residuis. Ubi igitur ab aliquo fiunt opera bona penalia, in quo nullus est reatus pœnæ, eò quòd vel nullum in eo fuerit unquam peccatum, uti in Christo & B. Virgine, vel deletus jam sit omnis reatus culpæ & pœnæ, uti in alijs insigniter sanctis contingit, vis satisfaciendi devenit ad thesaurum Ecclesiæ; non quòd satisfactiones Christi, quæ principaliter constituunt hunc thesaurum, non sint sufficientes, utpote infinitæ, sed ne ejusmodi satisfactiones Martyrum & aliorum Sanctorum, quibus ipsi pro se non indigent, sint inanes, & nihil profint cæteris Ecclesiæ membris. Atque ex hoc thesauro Papa ex rationabili causa applicat fidelibus satisfactiones, cum Indulgentias concedit; quippe opera bona, in quantum *satisfactoria* sunt, applicari alijs possunt; nam satisfacere est solvere debitum pro altero, ut patet etiam in humanis: quamvis opera bona, in quantum *meritoria* sunt vitæ æternæ, alijs applicari nequeant; *nunusquisque enim propriam mercedem accipiet secundum suum laborem.* 1. Cor. 3. His præmissis triplex est questio. 1. An in Ecclesia sit potestas concedendi Indulgentias. 2. Penes quem. 3. An etiam Indulgentiæ concedi possint pro Defunctis.

39. Dicend. 1. Datur in Ecclesia Christi potestas concedendi Indulgentias. Prob. 1. ex Scriptura. Dum Christus ad Petrum, Ecclesiæ Caput, dixit: *Tibi dabo claves Regni Cælorum: quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis* &c. Mat. 16. v. 19, ni-

hil profus excepit: ergo hæc potestas *clavium* & potestas *solvendi*, etiam coram Deo, seu *in cælis*, non solum se extendit ad remissionem culpæ, sed etiam ad remissionem omnis pœnæ; partim quia hoc indicat illimitatum signum *quodcumque*, partim quia præsumi debet de infinito Christi in nos amore, quòd Ecclesiæ suæ dederit potestatem removendi omnia salutis impedimenta à suis electis: atqui inter impedimenta salutis & remoras est etiam vinculum seu reatus pœnæ temporalis. Prob. 2. ex Traditione Apostolica, & antiquissima Ecclesiæ praxi, cujus quia initium nescitur, ab ipsis Apostolis ad nos usque continuata esse credenda est; quin ipse Paulus dicitur, Indulgentiam concessisse Corinthio cuidam 2. Cor. 2. huic enim, postquam contritione & pœnitentiâ deleverat peccatum incestus quoad culpam, Paulus etiam condonavit quoad pœnam temporalem nomine Christi; dixit enim v. 10. *Cui autem aliquid donastis, & ego: nam & ego quod donavi, siquid donavi, propter vos in personâ Christi.* Quod Paulus *donationem* vocat, nos appellamus *Indulgentiam*. S. Gregorius, qui exiit Ecclesiam sæculo VI. citatus ab Altrifodor. & D. Thoma in 4. Dist. 20. dicitur jam concessisse Indulgentias, quas vocamus *Stationum*. S. Leo III. circa annum 800. ut refert S. Lugderus in epist. quadam apud Sur. in vita S. Swiberti, multas Indulgentias dedit cuidam Ecclesiæ, quam Aquisgrani dedicavit. Urbanus II. teste S. Antonino p. 2. Histor. tit. 16. c. 1. §. 23. Indulgentiam plenariam concessit proficiscens

ficiscentibus ad bellum sacrum &c. Vide plura apud Valent. l. de Indulg. c. 3. ubi dicit, hos Pontifices tanquam ex veteri Ecclesia instituto concessisse Indulgentias, nec ullum de ijs tanquam de re nova locutum fuisse. Sed cur Patres adeò silent de Indulgentijs ? R. partim quia tunc Indulgentias nemo impugnavit, partim quia in usu erat adhuc antiquus rigor in injungendis penitentiae operibus per dies vel annos complures continuandis, quibus successu temporis propter infirmitatem humanam succedebant Indulgentia.

40. Dicend. 2. Potestas concedendi Indulgentias est penes summum Pontificem principaliter & immediate. Prob. 1. ex Scriptura, quae soli Petro (consequenter & ejus successoribus) dedit potestatem indefinitam solvendi: *Quodcumque solveris* &c. Mat. 16. Prob. 2. ex praxi Ecclesiae, quia summi Pontifices praescribunt & moderantur Episcopis Indulgentias, ut habetur c. cum ex eo. c. nostro de peccat. & remiss. Prob. 3. ex ratione; quia in omni Republica bene instituta Magistratus & Princeps supremus habet jus ex communi thesauro providendi subditorum utilitati: ergo & in Republica Ecclesiastica.

41. Dicend. 3. Indulgentiae etiam concedi possunt pro Defunctis, in Purgatorio existentibus. Scilicet non per modum Absolutionis, quae est actus jurisdictionis, & respicit subditos; subditi autem Pontifici non amplius sunt, qui Ecclesiae Militantis membra per mortem esse desierunt:

sed per modum Suffragij. Prob. 1. ex Scriptura, quae sine restrictione ad vivos dedit Petro potestatem illimitatam solvendi Mat. 16. seu tollendi omne vinculum & impedimentum salutis: ergo etiam tollere potest vinculum poenae temporalis in demortuis. Dices. Christus tantum dixit: *Quodcumque solveris SUPER TERRAM*: ergo restrinxit potestatem solvendi ad vivos. R. tò super terram refertur debet ad Petrum & Pontificem solventem, non ad solventes; sive igitur solvendus sit super five infra terram, solvi potest à Pontifice super terram existente seu vivo adhuc, hoc tamen discrimine, quòd vivos solvat per modum Absolutionis judicialis, mortuos verò per modum Solutionis tantum, seu per modum Suffragij, utpote non subditos. Prob. 2. ex praxi Ecclesiae; nam Paschalis I. jam circa annum 812. dedisse legitur Indulgentias templo S. Praxedis ad liberandam animam è Purgatorio, qui utique non fuerit primus in hac concessione, licet de Antecessoribus nihil annotatum inveniatur. Prob. 3. Possunt satisfactiones Christi applicari defunctis ad extinguendum Purgatorium per Sacrificium Missae, ut suo loco ostendimus: cur igitur non etiam per Indulgentias ab eo, cui datae sunt claves aperiendi caelam? Prob. 4. Anima in Purgatorio existens, quantumvis non amplius sint subdita Ecclesiae Militanti, tamen capaces sunt inde participandi bona spiritualia orationis, eleemosynae, jejuniij, quatenus nempe haec opera habent vim satisfaciendi; id

id enim sequitur clarè ex eo, quòd nostris precibus & bonis operibus juvari possunt, uti docuimus de Purgatorio, & confirmatur ex Symbolo Apostolorum, ubi profitemur *Communione Sanctorum*, scilicet Ecclesie Militantis, Purgantis, & Triumphantis, quæ se mutuo juvant suis meritis, precibus, & pijs officijs. Si igitur persona privata potest suas satisfactiones per modum Suffragij applicare Defunctis; cur id Ecclesia non possit ex communi thesauro, offerens pro ipsis satisfactiones Christi?

42. Quæres, quid sit concedere Indulgentias per modum Suffragij? R. omnis alijs expositionibus, hunc esse sensum, quòd nempe concedens Indulgentias per modum Suffragij non ipse immediatè remittat poenam tanquam Judex, sicut remittit, quando concedit per modum Absolutionis, sed offerat Deo pretium æquivalens, scilicet satisfactionem Christi, ut ipse remittat. Ita Suarez apud Filiucium, qui hanc explicationem præ cæteris probat, quia ex una parte intervenit vera ratio justitiæ saltem per modum commutationis æquivalentis, fundatæ in promissione Divina, *quodcumque solveris* &c. ut aded non sit mera *intercessio* & deprecatio: ex altera verò parte declaratur, quòd Pontifex recognoscat animas Purgatorij non tanquam suæ jurisdictioni subiectas, sed solum ut charitate conjunctas.

43. Ob. 1. Christus, & multò magis Sancti jam receperunt cumulatissimum præmium & plenam mercedem pro suis laboribus per gloriam, quam con-

secuti sunt in celo & in terra: ergo nihil superest, quòd reponatur in thesauro Ecclesie. 2. Per Indulgentias extenuatur peccati magnitudo, parvi æstimatur Justitia Dei peccata punientis, inducitur oscitantia in exercendis operibus laboriosis, & animis instillatur securitas noxia: ergo. R. Ad 1. Dist. Ant. receperunt mercedem, respondentem eorum laboribus *quæ meritis C. quæ satisfactionibus*. N. Ant. & Conf. Ad 2. imprimis hæc omnia longè magis sequuntur in principijs Lutheranorum, juxta quos per solam fiduciam in meritis Christi, sine ullis proprijs operibus bonis & laboriosis, obtinetur justitia & salus. Dein N. Ant. vel Dist. Si Indulgentiæ concederentur sine justa causa, profuse, & sine alligatione ad certa opera bona, quæ ordinariè præscribuntur, uti sunt orationes, jejunia, eleemosynæ, Confessio, Communio &c. Trans. Ant. secus N. Ant. & Conf.

44. Ob. 2. Si Pontifex possit concedere Indulgentias pro Defunctis, easque hoc modo liberare è gravissimis poenis Purgatorij, tunc erit tyrannus, si non passim has Indulgentias largiatur, ac omnibus altaribus & sacerdotibus tribuat privilegium per quodlibet sacrum liberandi animas, si non evacuet totum Purgatorium, si non omnibus morituris eas concedat, ne deveniant ad hunc locum tormentorum &c. ergo. R. N. Ant. siquidem Pontifex non est *absolutus Dominus* thesauri Ecclesie; ut pro beneplacito eum dispensare, & quasi prodigere possit, sed solum

solummodo est *Dispensator* rei aliena, scilicet satisfactionum Christi: *Dispensator* autem non potest sine iusta causa communem thesaurum erogare. Nunquam verò hæcenus sufficiens adesse causa Pontifici & Ecclesiæ Doctoribus visa est, ut passim & tam liberaliter, vel potius profusè dispensentur Indulgentiæ mortuis & morituris. Imò sunt graves causæ, ut id non fiat; quia ejusmodi prodiga liberalitas induceret languorem & negligentiam in exercitio piorum operum &c. Dein Christus aut Deus neutiquam est tyrannus, quòd non omnes homines uno momento salvet; licet id ut absolutus Dominus posset: cur igitur Papa dicatur tyrannus aut crudelis, quòd non omnes statim animas liberet è Purgatorio; cum tamen non sit Dominus thesauri Ecclesiæ, nec ad sit causa sufficiens pro *Dispensatore* fidei?

Petes adhuc, quotuplex sit Indulgentia? R. præcipuè esse duplicem, totalem & partialem, seu plenariam & non plenariam. *Plenaria*, quæ etiam plena, plenior, & plenissima subinde vocatur, tollit omnem Purgatorij penam, nec differt à *Jubilæo* nisi accidentaliter in quibusdam privilegijs v. g. dispensandi in votis, absolvendi à censuris, & pec-

catis reservatis &c. *Non plenaria* est varia, nempe v. g. unius anni, septem annorum, mille annorum, 40. dierum &c. Unde alia etiam vocatur *Quadragesima*, quæ per se non remittitur omnis pena, sed tantum pars, scilicet tantum, quantum tolli posset per jejunium 40. dierum, quòd pro certis olim peccatis sacri Canonibus injungebatur: quando verò hoc jejunium 40. dierum imponebatur in pane solo & aqua, vocabatur *Carena*: quando autem injungebatur à memoratis Canonibus jejunium per 7. annos, *septenna* appellabatur. Unde & rectè conceduntur Indulgentiæ mille, bis mille annorum &c. licet Purgatorium tam diu non duraturum sit; quia sensus est, per ejusmodi Indulgentias de pena Purgatorij tolli tantum, quantum remitteretur, si quis per mille annos perageret illud penitentia opus, quòd vel Confessatus, vel Antiqui Canonibus Penitentiales injungere solebant. Quantum autem illud sit, solus Deus novit. Porro alia Indulgentia vocatur *Realis*, alia *Localis*, alia *Personalis*, prout nempe vel certis rebus, uti numismatis, vel locis, uti templis, vel personis conceduntur.

ARTI.